ПОСІБНИК ДЛЯ ІНОЗЕМЦЯ

Інструкція з працевлаштування іноземців

У 3 КРОКИ

1 2 3

Як легально працювати в Польщі

LEGALEX • EWELINA KANIA-FURTAK • BIELSKO-BIAŁA

ПОЗНАЙОМИМОСЯ БЛИЖЧЕ

Працевлаштування іноземців не обов’язково складне

Ведете фірму і хочете взяти на роботу працівника з-за кордону, але плутаєтеся в законах, строках і документах? Ця книжечка показує весь процес у 3 простих кроках — зрозумілою мовою, без юридичного жаргону. Якщо Ви іноземець — тут Ви побачите, що саме перевіряє роботодавець і на що маєте звернути увагу під час перебування та роботи в Польщі.

10 років роботи з іноземцями і тисячі історій — зібрані у 3 кроки.

Мене звати **Ewelina Kania-Furtak**, я веду фірму **LEGALEX** у **Бельсько-Бялій**. Маю **ліцензію KRAZ** на підбір персоналу та **10 років досвіду** в легалізації перебування і роботи іноземців. Знаю відповіді на всі Ваші запитання і залюбки приїду на зустріч до Вашої фірми, щоб обговорити саме те, що Вас цікавить — на прикладах конкретних справ із Вашої фірми.

Разом із **партнерами** ми ведемо **Юридичну канцелярію у справах іноземців** у **Бельсько-Бялій, на вул. Gazownicza 1** — **єдину канцелярію в Бельсько-Бялій, яка комплексно займається легалізацією перебування і роботи іноземців у Польщі**. Ведемо справу від початку до кінця.

Чим ми займаємося

- Дозвіл на тимчасове перебування, постійне перебування, перебування довгострокового резидента ЄС, громадянство
- Комплексне обслуговування фірм, які працевлаштовують іноземців — усі види дозволів
- Оскарження рішень, справи про зобов’язання до повернення (депортацію)
- Представництво під час контролю
- Реєстрація фірм і повне юридичне обслуговування фірм, які працевлаштовують іноземців
- Підбір персоналу з Польщі та з-за кордону, нагляд за документами протягом усього часу роботи

Абонемент • Право + Підбір персоналу

ЗМІСТ

Працевлаштування іноземця крок за кроком

1

Перевірка перебування

Перевіряємо, чи іноземець перебуває в Польщі законно і на якій підставі.

2

Легалізація роботи

Підбираємо потрібну форму: повідомлення про доручення роботи іноземцю, заява про доручення роботи іноземцю або дозвіл на роботу.

3

Підготовка документів для працевлаштування

Комплектуємо договір і кадрові документи — підказуємо, на що звернути особливу увагу.

ДОСВІД І ОСВІТА

Моя робота спирається не лише на досвід, а й на освіту. Я **випускниця спеціальності «Управління процесом легалізації та працевлаштування іноземців у Польщі»** на факультеті управління Варшавського університету, а також **післядипломного навчання за перекладацькою спеціалізацією з російської мови** — завдяки чому вільно володію цією мовою навіть у темі заплутаного польського міграційного права.

Завдяки цьому співпраця з фірмами є **ефективною** — уся комунікація, пов'язана з **підбором і легалізацією працівників**, відбувається **поза роботодавцем**. Обираючи співпрацю зі мною, Ви обираєте для себе **цілковитий спокій**.

Наприкінці Ви знайдете **найважливіші правила** — короткий перелік того, про що треба пам'ятати, щоб працевлаштування було на 100% легальним.

01

КРОК ПЕРШИЙ

Перевірте законність перебування

Це перший і найважливіший етап перед працевлаштуванням іноземця. Перш ніж підписати договір, треба мати впевненість, що ця особа перебуває в Польщі законно.

Так само як для роботи потрібні дві руки, так і для легального працевлаштування іноземець повинен мати дві підстави:

✓ **Законне перебування**

✓ **Легальна робота**

У цьому розділі ми займаємося першою підставою — **законним перебуванням**. Легальною роботою займемося у Кроці 2.

З’ясуйте громадянство іноземця

Від країни походження залежать правила перебування та можливість розпочати легалізацію перебування в Польщі. Спочатку з’ясуйте:

- з якої країни походить іноземець,
- на якій підставі перебуває в Польщі,
- відколи перебуває на території Польщі.

Завдяки цьому легше визначити подальші кроки, пов’язані з його працевлаштуванням.

А ось найпоширеніші підстави перебування іноземців:

1 Перебування в безвізовому режимі

У безвізовому режимі іноземець може перебувати в Шенгенській зоні максимум **90 днів протягом кожних 180 днів**. Коли цей ліміт вичерпано — і немає ані іншої підстави перебування, ані клопотання про перебування, поданого під час законного перебування, — перебування стає нелегальним.

Якщо іноземець користується безвізовим режимом:

- перевірте дату в’їзду до Шенгенської зони,
- порахуйте, скільки днів законного перебування ще залишилося,
- завчасно сплануйте подання клопотання про дозвіл на тимчасове перебування (польською: *wniosek o zezwolenie na pobyt czasowy*).

Безвізовий режим дозволяє **розпочати процедуру легалізації** — за умови, що іноземець подасть клопотання про дозвіл на перебування під час законного перебування. Тоді він зможе залишатися в Польщі також після завершення періоду безвізового режиму.

> **⚠ Увага — зміна від 22 серпня 2026 р.**
>
> Громадяни **Грузії, Колумбії та Венесуели** повинні мати **візу, яка дає право на роботу**, щоб легально працевлаштуватися в Польщі. Щоб розпочати роботу, вони повинні мати **робочу візу**.

2 Перебування на візі — перевірка

Перед працевлаштуванням завжди перевірте:

- яка мета видачі візи,
- яка держава її видала,
- до якого часу вона дійсна.

Не кожна віза дає можливість легалізувати перебування в Польщі з метою виконання роботи.

> **⚠ Увага на візу «02»**
>
> Віза, позначена символом **«02»**, видається з метою відвідин родини або друзів. На її підставі **не можна ані працювати, ані розпочати легалізацію перебування з метою виконання роботи**.
>
> Віза, видана іншою державою Шенгенської зони, також потребує окремої перевірки.

3 Карта перебування — перевірка

Якщо іноземець має карту перебування (*karta pobytu*):

- перевірте, чи її видала польська установа,
- переконайтеся, що вона й далі дійсна,
- попросіть працівника показати рішення, на підставі якого її видано.

Якщо він раніше працював в іншого роботодавця, запитайте, чи виконав він обов'язки перед воєводою. Після втрати роботи треба повідомити установу про закінчення працевлаштування, а потім подати нове клопотання, пов'язане з новим роботодавцем. **Якщо цього не зробити, єдиний дозвіл можуть скасувати.**

Карта перебування, видана іншою державою, не завжди дозволяє працювати в Польщі — кожен випадок перевіряємо окремо.

4 Статус UKR

Статус **UKR** мають особи, які приїхали до Польщі з України через воєнні дії. Вони можуть перебувати в Польщі законно **до 4 березня 2027 р.** і до того часу повинні подати в Польщі клопотання про перебування.

Якщо Ви працевлаштовуєте громадянина України зі статусом **UKR**, переконайтеся, що він і далі його має. Статус UKR можна втратити, зокрема, тоді, коли іноземець:

- виїде з Польщі більш ніж на 30 днів,
- отримає дозвіл на тимчасове перебування.

Перед працевлаштуванням завжди перевірте актуальний статус цієї особи — можете попросити її принести свіжу **довідку про наявний статус UKR**.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Статус UKR могли отримати також **подружжя громадян України** та особи, які мали в Україні **постійне проживання**, якщо приїхали безпосередньо з України через воєнні дії.

ДУЖЕ ВАЖЛИВО Перевірте весь паспорт

Ніколи не обмежуйтеся сторінкою з фотографією. Перегляньте **всі сторінки** паспорта і перевірте, чи немає в ньому **рішення про зобов'язання до повернення** (*decyzja o zobowiązaniu do powrotu*).

З ПРАКТИКИ НАШОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ

Дедалі частіше ми зустрічаємо осіб, щодо яких видано рішення про зобов'язання до повернення. Одна з причин — довше законне перебування громадян України після початку **повномасштабної війни**: вони мають подовжений час на виїзд із Польщі **до 4 березня 2027 р.** Тому завжди ретельно перевіряйте паспорт. Працевлаштування особи з таким рішенням може закінчитися численними запитаннями з боку контролюючих органів і неприємними наслідками.

ДУЖЕ ВАЖЛИВО Попросіть рішення про перебування

Це один із етапів, які найчастіше пропускають. Сама карта перебування не містить усієї інформації, потрібної для визначення правил працевлаштування. Попросіть рішення, на підставі якого видано карту, — уже сама **правова підстава** часто відразу показує, чи потрібен буде дозвіл на роботу.

Правова підстава рішення	Що це означає для працевлаштування
ст. 158 Закону про іноземців — тимчасове перебування члена сім'ї громадянина Польщі	можлива робота **без дозволу на роботу**
ст. 159 Закону про іноземців — тимчасове перебування з метою возз'єднання з сім'єю	можлива робота **без дозволу на роботу**
дозвіл на постійне перебування	робота в Польщі **без дозволу на роботу**
дозвіл на перебування довгострокового резидента ЄС	робота в Польщі **без дозволу на роботу**

Кожну справу все одно варто перевірити окремо — закон передбачає винятки.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Самої карти перебування замало — попросіть **усе рішення про перебування**.
- ✓ **Правова підстава, вказана в рішенні**, відразу показує, чи потрібен дозвіл на роботу.
- ✓ Відмітка на карті **не означає вільного доступу до ринку праці** — вирішує рішення. Якщо в ньому вказано конкретного роботодавця, іноземець може працювати **лише в нього** і на умовах із рішення. Не орієнтуйтеся на карту — **перевірте рішення**.

2026 Важлива зміна від 27 квітня 2026 р.

Від 27 квітня 2026 р. клопотання про дозвіл на перебування подають **лише електронно** — через систему **MOS 2**. Якщо іноземець планує легалізувати перебування, щоб працювати, варто заздалегідь підготувати все потрібне.

Хто	Що підготувати перед процедурою
Іноземець	• створений і підтверджений **Довірений профіль** (*Profil Zaufany*) • фото до клопотання (попросіть фотографа надіслати його на e-mail) • активна адреса e-mail
Роботодавець	• активна адреса e-mail • заповнює **електронний додаток** про умови працевлаштування • підписує його електронно

Установа надсилає на e-mail роботодавця посилання на електронний додаток про умови запланованого працевлаштування. **Лише після того, як роботодавець підпише його Довіреним профілем або кваліфікованим електронним підписом**, іноземець зможе подати клопотання про дозвіл на тимчасове перебування з метою роботи.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Роботодавець отримує на e-mail **посилання на додаток** про умови працевлаштування і має підписати його **Довіреним профілем або кваліфікованим електронним підписом**.
- ✓ Лише після підпису роботодавця іноземець **зможе подати клопотання**.
- ✓ Роботодавець має лише **30 днів на підписання додатка** — від дня, коли отримав посилання.

ПРИКЛАД ІЗ ПРАКТИКИ

Mustafo — громадянин Узбекистану

До нашої фірми під час підбору персоналу звернувся Mustafo — громадянин Узбекистану. Раніше він мешкав і працював у Варшаві. У паспорті має штамп, який підтверджує подання клопотання про дозвіл на тимчасове перебування. **Які кроки я маю зробити, щоб його працевлаштувати?**

Спершу я маю перевірити законність його перебування. Перевіряю:

- чи клопотання подано під час законного перебування,
- чи провадження й далі триває,
- чи справу не залишено без розгляду і не закрито.

Прошу іноземця про підтвердження подання клопотання або номер справи. Оскільки Mustafo мешкає нині в Сілезькому воєводстві, допомагаю підготувати лист до воєводи, якому подано клопотання, про передання справи воєводі за теперішнім місцем проживання.

НАСТУПНИЙ КРОК

Лише після підтвердження, що перебування законне, а провадження й далі триває, переходжу до Кроку 2 — легалізації роботи.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ **Якщо працівник перебуває на підставі поданого клопотання** — перевірте, чи його подано під час законного перебування і чи **провадження й далі триває**.
- ✓ Попросіть підтвердження подання клопотання або **номер справи**.
- ✓ **Якщо клопотання подано в іншому воєводстві** — допоможіть іноземцю підготувати **лист про передання справи** воєводі за місцем проживання.

ПРАКТИЧНА ПОРАДА

Сам лише штамп у паспорті чи підтвердження подання клопотання не завжди означає, що людину можна працевлаштувати. Перед початком легалізації роботи переконайтеся, що:

- провадження й далі триває,
- іноземець вказав правильну адресу для листування,
- установа не залишила справу без розгляду.

Це дозволить не взяти на роботу особу, яка перебуває нелегально.

ЧЕК-ЛИСТ — КРОК 1

Перед початком легалізації роботи перевірено:

- ☐ громадянство
- ☐ усі сторінки паспорта
- ☐ підставу законного перебування
- ☐ рішення про перебування або підтвердження подання клопотання
- ☐ чи провадження й далі триває
- ☐ чи справу не залишено без розгляду
- ☐ чи не видано рішення про зобов'язання до повернення

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Завжди починайте з **громадянства** та перевірки всього паспорта.
- ✓ **Якщо іноземець подав клопотання про перебування** — перевірте, що **провадження й далі триває**.
- ✓ Перевірте, чи не видано **рішення про зобов'язання до повернення**.

02

КРОК ДРУГИЙ

Легалізація роботи

Законне перебування вже підтверджено? Час на **другу «руку»** — легалізацію роботи. Без неї працевлаштування іноземця все ще не є легальним.

Усе починається з порталу praca.gov.pl. Сьогодні всі процедури легалізації роботи оформлюються **лише електронно**. Для початку:

① створіть обліковий запис як фізична особа ② створіть обліковий запис організації
③ виберіть потрібний контекст організації ④ подайте потрібний документ

Так само як із перебуванням — **спершу з'ясуйте громадянство** іноземця. Від нього залежить, якою процедурою скористаєтеся.

Три шляхи легалізації роботи — який вибрати?

Процедура	Для громадян	Установа	Вартість	На який час
Повідомлення *powiadomienie*	України	PUP	безплатно	безстроково
Заява *oświadczenie*	Вірменії, Білорусі, Молдови, України	PUP	400 zł	до 24 міс.
Дозвіл на роботу *zezwolenie na pracę*	інших держав	Воєвода	400 zł	до 3 років

PUP = повітове бюро праці (*powiatowy urząd pracy*) за головною адресою роботодавця.

1 Повідомлення про доручення роботи іноземцю — громадяни України

Найпростіша і найшвидша форма. Громадяни України можуть працювати **без дозволу** — на підставі **повідомлення про доручення роботи іноземцю**. Повідомлення:

- подають **лише електронно** через praca.gov.pl — протягом **7 днів від початку роботи** іноземця,
- надходить до **повітового бюро праці** за головною адресою фірми,
- є **безплатним**,
- треба надіслати з **правильно створеного контексту організації** — того, у якому іноземець виконуватиме роботу.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Громадяни України можуть працювати **без дозволу** — на підставі **повідомлення про доручення роботи іноземцю**, яке **не потребує оплати**.
- ✓ Іноземець може працювати лише на **умовах, зазначених у повідомленні**.

ПРИКЛАД ІЗ ПРАКТИКИ · ПОВІДОМЛЕННЯ

Roman — громадянин України

До нашої фірми під час підбору персоналу звернувся Roman — громадянин України. **Які кроки я маю зробити, щоб його працевлаштувати?**

Спершу перевіряю законність його перебування, готую договір відповідно до умов працевлаштування, і Roman розпочинає роботу. Оскільки він громадянин України, подаю електронно через praca.gov.pl **повідомлення про доручення роботи громадянину України** до повітового бюро праці **за головною адресою фірми** — маю на це **7 днів від дня початку роботи**.

Roman може працювати виключно на умовах, зазначених у повідомленні.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Громадяни України — це **найбільша група** іноземців, які працюють у Польщі, а повідомлення є для них найшвидшим шляхом до легальної роботи.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Громадянин України може почати роботу **не чекаючи на дозвіл**. Але переконайтеся, що встигнете за **7 днів** створити обліковий запис організації на praca.gov.pl і надіслати повідомлення. Якщо робите це вперше — **краще не поспішайте з прийняттям на роботу**.
- ✓ Переконайтеся, що після входу на praca.gov.pl **Ви перемкнули контекст із приватної особи на фірму** — це найчастіша помилка. Якщо працевлаштовуєте як фірма, повідомлення треба надіслати **з облікового запису організації**.

2 Заява про доручення роботи іноземцю

Спрощена процедура для громадян **Вірменії, Білорусі, Молдови та України**. Польська назва документа — *oświadczenie o powierzeniu pracy cudzoziemcowi*.

> ⚠ **Важлива зміна**
>
> Зі списку держав, охоплених цією процедурою, **вилучено громадян Грузії та Російської Федерації**.

Заява про доручення роботи іноземцю:

- подається електронно через praca.gov.pl,
- надходить до **повітового бюро праці** за головною адресою фірми,
- коштує **400 zł** — платить роботодавець,
- її вносять до реєстру щонайбільше на **24 місяці**,
- іноземець може почати роботу **лише після того, як установа видасть готовий документ** — саме подання заяви ще не легалізує роботу,
- чекати на внесення заяви до реєстру треба близько **7 днів**.

НОВИНА

Якщо іноземець протягом останніх двох років мав зареєстровані **дві заяви** і на їх підставі не почав роботи, а не може розумно пояснити чому — установа може **відмовити** у внесенні наступної, і тоді працевлаштування стане неможливим. **Порада: запитайте про це іноземця вже під час підбору — заощадите час і гроші.**

📌 **ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ**

✓ Заява (*oświadczenie*): **Вірменія, Білорусь, Молдова, Україна** — **400 zł**, щонайбільше на **24 місяці**.

Обов'язки роботодавця після внесення заяви до реєстру

- ✓ надішліть **копію підписаного договору** перед початком роботи,
- ✓ повідомте установу, що іноземець **почав роботу**,
- ✓ повідомте, якщо іноземець **не почав роботи**,
- ✓ повідомте, коли іноземець **закінчив роботу**.

ЗАЯВА І ВІЗА

На підставі зареєстрованої заяви про доручення роботи іноземець може подати документи на **польську візу**. Це важливо особливо для громадян України: якщо працівник, прийнятий на підставі повідомлення про доручення роботи, планує виїзд додому і повернення до Польщі, часто треба **заздалегідь зареєструвати заяву про доручення роботи іноземцю**.

Коли Ви отримаєте документ назад, він може **легалізувати роботу в Польщі** або бути **надісланий електронно** іноземцю — і тоді іноземець у своїй країні, у польському консульстві, отримає на його підставі візу **щонайбільше на рік**.

Пам'ятайте: якщо заяву вже зареєстровано, Ви маєте виконати **всі обов'язки, перелічені вище**.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ **Якщо працівник з України не має підстави законно перетинати кордон**, а планує виїзд або вже за кордоном і хоче приїхати — зареєструйте йому **заяву про доручення роботи іноземцю**; на її підставі він отримає візу.

ПРИКЛАД ІЗ ПРАКТИКИ · ЗАЯВА

Nicolai — громадянин Молдови

До нашої фірми під час підбору персоналу звернувся Nicolai — громадянин Молдови. **Які кроки я маю зробити, щоб його працевлаштувати?**

Перевіряю законність його перебування, і якщо все гаразд, беруся за легалізацію роботи. Оскільки він громадянин Молдови, подаю електронно **заяву про доручення роботи іноземцю** через praca.gov.pl і чекаю на внесення заяви до реєстру. Після внесення підписую договір. Потім надсилаю до установи через портал praca.gov.pl **копію договору, укладеного з іноземцем**, і **повідомляю про початок роботи**.

Nicolai виконує роботу виключно на умовах, зазначених у заяві. Якщо він захоче виїхати додому, зареєстровану заяву може використати для отримання польської візи та повторного в'їзду до Польщі.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Ця процедура охоплює громадян **лише чотирьох держав** — тому завжди починайте з громадянства кандидата.

📌 **ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ**

- ✓ Процедура заяви стосується громадян **Вірменії, Білорусі, Молдови та України**.
- ✓ Не допускайте іноземця до роботи **перед внесенням заяви до реєстру**.
- ✓ Зареєстрована заява дозволяє **отримати візу**, а з нею іноземець може **повернутися до Польщі**.

3 Дозвіл на роботу

Потрібен тоді, коли іноземець **не може скористатися** ані повідомленням про доручення роботи, ані заявою про доручення роботи — найчастіше тому, що походить із держави, **не охопленої** спрощеною процедурою. Клопотання (*wniosek*):

- подається електронно через praca.gov.pl,
- надходить до **воєводи** за головною адресою фірми,
- коштує **400 zł** — платить роботодавець,
- дозвіл видають щонайбільше на **3 роки**,
- іноземець може почати роботу **лише після того, як установа видасть готовий документ** — саме подання клопотання ще не легалізує роботу.

ДОЗВІЛ І ВІЗА

Виданий дозвіл є **документом, що легалізує роботу в Польщі**, і водночас підставою для **отримання візи**. Якщо іноземець за кордоном — надішліть йому документ електронно; з ним він отримає в консульстві візу **щонайбільше на рік**.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Дозвіл на роботу — для громадян держав **поза спрощеною процедурою**.
- ✓ **Видає воєвода**; вартість **400 zł**, щонайбільше на **3 роки**.
- ✓ **Легально почати роботу** можна лише тоді, коли **установа видасть документ**.
- ✓ Процедура — залежно від воєводства — триває зазвичай **кілька місяців**; **починайте формальності заздалегідь**.

ПРИКЛАД ІЗ ПРАКТИКИ · ДОЗВІЛ НА РОБОТУ

Mahomed — громадянин Єгипту

До нашої фірми під час підбору персоналу звернувся Mahomed — громадянин Єгипту. **Які кроки я маю зробити, щоб його працевлаштувати?**

Перевіряю законність його перебування, і якщо все гаразд, беруся за легалізацію роботи. Оскільки він не може скористатися ані повідомленням, ані заявою, подаю електронне **клопотання про видачу дозволу на роботу** через praca.gov.pl. Коли отримаю дозвіл, готую договір відповідно до умов, зазначених у дозволі. Після підписання договору надсилаю до установи через портал praca.gov.pl **копію договору, укладеного з іноземцем**, і Mahomed розпочинає роботу.

Якщо він виїде додому, з виданим дозволом зможе отримати польську візу і знову в'їхати до Польщі.

ПРАКТИЧНА ПОРАДА

Кожна зміна **посади, зарплати, робочого часу або роботодавця вимагає** нового документа, що легалізує роботу, — якщо окремі норми не встановлюють інакше.

ЧЕК-ЛИСТ — КРОК 2

Перед працевлаштуванням:

- [ ] з'ясуйте громадянство
- [ ] виберіть потрібну процедуру
- [ ] подайте документи через praca.gov.pl
- [ ] отримайте документ, що легалізує роботу
- [ ] підготуйте договір
- [ ] перевірте, чи умови договору збігаються з документом
- [ ] виконайте обов'язки перед установою

Обов'язки роботодавця після отримання дозволу

Надішліть договір, а про наведені нижче події повідомте воєводу у строк:

Обов'язок	Строк / умова
надішліть воєводі **копію підписаного договору**	перед початком роботи
повідомте воєводу, якщо іноземець **не почав** роботи у день, зазначений у дозволі	протягом 60 днів
повідомте воєводу, якщо іноземець **перервав** роботу	перерва довша ніж 60 днів
повідомте воєводу, якщо іноземець **закінчив** роботу до кінця дії дозволу	понад 60 днів до її закінчення

Про кожну з цих подій повідомте воєводу **у строк 60 днів**.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Усі повідомлення для воєводи подаються **електронно через praca.gov.pl** — так само, як і саме клопотання про дозвіл на роботу.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Надішліть воєводі **копію договору** перед початком роботи.
- ✓ Повідомте воєводу, що іноземець **не почав роботи**, у строк **60 днів** від дати початку, зазначеної в дозволі, або що **закінчив роботу** — якщо до кінцевої дати в дозволі залишається **більше ніж 60 днів**.
- ✓ Найбільше помилок — це **хибний вибір процедури**; спершу з'ясуйте громадянство іноземця.

Перебування на підставі поданого клопотання — що робити?

Трапляється, що в іноземця вже закінчився безвізовий режим, сплила віза або карта перебування, але він перебуває в Польщі **законно** — бо під час законного перебування подав **клопотання про дозвіл на тимчасове перебування**. Іноземець хоче почати роботу у Вашій фірмі — що тоді робити?

- Допоможіть іноземцю **знайти клопотання** в установі, де він його подавав.
- Стороною провадження є **іноземець** — щоб діяти від його імені, потрібна **довіреність** від нього.
- Коли клопотання знайдеться, надішліть воєводі **лист про передання справи** воєводі за теперішнім місцем проживання іноземця і додайте **комплект документів від роботодавця**, потрібних для видання рішення.
- Стежте за **отриманням листів** — нагадуйте працівникові, що він має забирати кореспонденцію з установи.

⚠ Неотримані листи = серйозний ризик

Якщо листи не отримано, **клопотання залишать без розгляду** — так, наче його ніколи не подавали. А без іншої підстави перебування іноземець опиняється в **нелегальному перебуванні**.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Клопотання, подане під час законного перебування = перебування **й далі законне**.
- ✓ **Стороною провадження** є іноземець — представляти його можна лише на підставі **наданої ним довіреності**.
- ✓ Вкажіть **адресу фірми для отримання листів** — не пропустите строку.

03

КРОК ТРЕТІЙ

Документи для працевлаштування

Маєте законне перебування і легальну роботу? Залишився останній крок — **кадрові документи**. Саме тут роботодавці роблять найбільше помилок, які під час перевірки Державної інспекції праці (PIP) або Прикордонної служби (*Straż Graniczna*) можуть закінчитися штрафом.

1 Особова справа іноземця

В особовій справі мають бути, зокрема:

- копія **паспорта**,
- копія документа, що підтверджує **законне перебування**,
- копія документа, що **легалізує роботу**,
- підтвердження виконання обов'язків перед установами,
- кадрові документи, яких вимагає Кодекс праці.

Добре підготовлена особова справа дозволяє без проблем пройти перевірку і довести, що працівника прийнято на роботу за законом.

2 Договір, зрозумілий для іноземця

Самого лише підпису на договорі замало — треба бути впевненим, що **іноземець розуміє зміст документів**. Найбезпечніше зробити **переклад договору** зрозумілою для нього мовою. Якщо він добре знає польську, підготуйте письмову заяву про те, що:

- ✓ польська мова зрозуміла йому усно і письмово,
- ✓ він розуміє умови працевлаштування,
- ✓ він розуміє зміст договору, який підписує,
- ✓ він ознайомився з документами, потрібними для працевлаштування.

Зразок такої заяви — на стор. 27.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ В особовій справі має бути копія **паспорта**, документа про **перебування** і документа, що **легалізує роботу**.
- ✓ Подбайте, щоб договір був **зрозумілим** — переклад або заява про знання польської мови.
- ✓ Скористайтеся зразком заяви на **стор. 27**.

3 Документи з охорони праці (BHP)

Якщо на робочому місці є **шкідливі** чи **небезпечні** чинники, **хімічні речовини** або чинники, що **викликають рак чи мутації**, — підготуйте інформацію про ці загрози також мовою, зрозумілою для іноземця. Це стосується насамперед:

- інструкцій з охорони праці,
- інформації про професійний ризик,
- правил поведінки в разі небезпеки,
- інформації про шкідливі та канцерогенні чинники.

Завдяки цьому під час перевірки Ви доведете, що працівника належно поінформували про загрози на його робочому місці.

4 Стежте за строками дії

Робота не закінчується в день підписання договору. Протягом усього часу праці стежте за строками дії, зокрема:

- документів про перебування,
- документів, що легалізують роботу,
- паспорта.

Завдяки цьому вчасно розпочнете наступні процедури і уникнете **перерв у роботі**.

📌 **ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ**

- ✓ Стежте за строками дії **документів про перебування, документів, що легалізують роботу, і паспорта**.
- ✓ **Записуйте нагадування**, щоб не пропустити важливих строків — напр. за **60 днів** до закінчення дії.

Найважливіше правило всього посібника

> **Іноземець може виконувати роботу лише на умовах, визначених у документі, що легалізує роботу, і лише протягом свого законного перебування в Польщі.**

Якщо документ, що легалізує роботу, вказує конкретного **роботодавця**, **посаду**, **робочий час**, **місце роботи** або **зарплату** — робота має виконуватися саме на цих умовах. Кожна зміна може вимагати нового документа або додаткових формальностей.

Пам'ятайте також: навіть дійсний дозвіл на роботу чи зареєстрована заява **не дає права працювати**, якщо іноземець втратив законне перебування в Польщі.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Це правило стосується **кожної процедури** — і повідомлення, і заяви **про доручення роботи іноземцю**, і **дозволу на роботу**.

📌 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- ✓ Робота лише на **умовах із документа, що легалізує роботу** — роботодавець, посада, місце, робочий час, зарплата.
- ✓ Кожна зміна цих умов може вимагати **нового документа**.
- ✓ Дійсний дозвіл чи заява **не дає права працювати** без законного перебування.
- ✓ Законне перебування і легальна робота мають тривати **одночасно** протягом усього часу праці.

ПРИКЛАД ІЗ ПРАКТИКИ

Tetiana — громадянка України

До нашої фірми під час підбору персоналу звернулася Tetiana. Має законне перебування. **Які кроки я маю зробити, щоб її працевлаштувати?**

Як роботодавець я вже маю обліковий запис на порталі praca.gov.pl, бо приймав на роботу інших працівників. Tetiana **є громадянкою України** — тож підписую договір і протягом **7 днів** надсилаю **повідомлення про доручення роботи іноземцю**, яке відповідає укладеному договору.

Якщо Tetiana знає польську мову — готую для неї заяву про знання мови. Якщо не знає — передаю переклад договору та найважливіших документів. До особової справи додаю:

- копію паспорта,
- документ про перебування,
- документ, що легалізує роботу,
- підписану заяву або переклад,
- решту кадрових документів.

Від цього моменту стежу за строками дії всіх документів.

ЧЕК-ЛИСТ — КРОК 3

Перед допуском працівника до роботи:

- ☐ зроблено скан усіх сторінок паспорта
- ☐ перевірено законність перебування — копія документа в особовій справі
- ☐ підготовлено документ, що легалізує роботу — копія в особовій справі
- ☐ перекладено договір або складено заяву про знання мови
- ☐ якщо є шкідливі чинники — складено заяву мовою, зрозумілою для іноземця
- ☐ решта документів для працевлаштування — як для громадян Польщі

Найважливіші правила

Стислий підсумок усього посібника — 6 речей, про які треба пам’ятати.

01

Дві підстави разом

Законне перебування і легальна робота мають бути одночасно — протягом усього часу праці.

02

Почніть із громадянства

Від країни походження залежить підстава перебування і потрібна процедура легалізації роботи.

03

Перевірте весь паспорт

Перегляньте всі сторінки — чи немає рішення про зобов’язання до повернення.

04

Виберіть потрібну процедуру

Повідомлення, заява чи дозвіл — хибний вибір означає відмову, витрати і затримки.

05

Робота лише згідно з документом

Роботодавець, посада, місце, робочий час і зарплата мають збігатися з документом, що легалізує роботу.

06

Стежте за строками

Перевіряйте дію документів про перебування, роботу і паспорта — уникнете перерв у роботі.

Зразок заяви працівника

Можете скористатися цим зразком, коли приймаєте на роботу іноземця, який володіє польською мовою.

ЗАЯВА ПРАЦІВНИКА

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA

Я, нижчепідписаний/-а

.....

заявляю, що польська мова зрозуміла мені усно і письмово. Підтверджую, що розумію зміст договору, який укладаю, умови мого працевлаштування та всі документи, які передає мені роботодавець у зв'язку з виконуваною роботою.

Заявляю також, що ознайомився/-лася з документами, потрібними для працевлаштування, з правилами, які діють у роботодавця, та з інформацією про безпеку і гігієну праці, і їхній зміст мені цілком зрозумілий. Цю заяву складаю добровільно.

....

Місце і дата Підпис працівника

СКОРИСТАЙТЕСЯ ЗРАЗКОМ

Заповніть, роздрукуйте і додайте до особової справи — простий захист на випадок перевірки.

НАПРИКІНЦІ

До зустрічі!

Дякуємо за приділений час і сподіваємося, що цей посібник допоможе Вам **безпечно працевлаштовувати іноземців** та уникнути найчастіших помилок.

Хочете обговорити конкретні випадки зі своєї фірми? Із задоволенням Вас відвідаємо і проведемо **безплатну консультацію** для роботодавця та кадрового відділу. Говоритимемо лише про питання, що стосуються Вашої фірми, відповімо на запитання і покажемо практичні рішення.

Команда LEGALEX

Комплексна легалізація перебування і роботи іноземців у Польщі.

КОМПЛЕКСНА ЛЕГАЛІЗАЦІЯ

Знайдемо і легалізуємо Ваших працівників

Дозволи на перебування і роботу, громадянство, оскарження рішень і депортації, представництво під час перевірок, реєстрація фірм та повне юридичне обслуговування роботодавців, які працевлаштовують іноземців.

Замов безплатну зустріч у Вашій фірмі

LEGALEX EWELINA KANIA-FURTAK

ul. Gazownicza 1, Bielsko-Biała • NIP 9372651112

Ліцензія KRAZ 21417 — підбір персоналу

тел. 881 751 461